CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ◆ Anul XXVIII ◆ Nr. 9 (390) ◆ SEPTEMBRIE 2018

◆ **Plimbare prin Bizanț (I) Biserica „Sfânta Irina"**

Biserica „Sfânta Irina" e socotită drept cea mai veche biserică a Constantinopolului. Ridicată pe locul unui vechi templu al zeiței Afrodita, a fost închinată Păcii Divine.

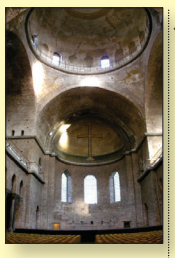

›› Pagina 4

◆ **Teclele berbecilor și Berbecarii**

Finalul lunii *Răpciune* ne pune în față două tradiții populare românești legate de păstorit, a căror origine este concomitentă cu etnogeneza poporului român: *Teclele berbecilor* și *Berbecarii*.

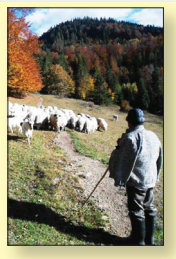

›› Pagina 5

◆ **Din viața eparhiei**

Paginile 2-3

✍ *Competiția sportivă „Cupa bucuriei", în protopopiatul Reghin*

✍ *Părintele Arhiepiscop Irineu a participat la deschiderea noului an școlar în municipiul Alba Iulia*

✍ *Delegația Arhiepiscopiei Ortodoxe a Alba Iuliei, la ITO 2018*

◆ **Varia**

Pagina 7

✍ *Tulnicul – simbol al Țării Moților*

✍ *Președintele Academiei Române a deschis simpozionul din Sacramento dedicat Marii Uniri*

✍ *Noul an bisericesc începe în data de 1 septembrie*

✍ *Sfântul Ierarh Ciprian, Episcopul Cartaginei*

Conferința națională a preoților din cadrul ANP, organizată în Eparhia Alba Iuliei

Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în perioada 10 - 14 septembrie 2018, a avut loc Conferința Națională a preoților din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, organizată în Arhiepiscopia Alba Iuliei. În contextul *Anului omagial al unității de credință și de neam* și al *Anului comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918*, evenimentul s-a desfășurat sub genericul „Mărturisire la An Centenar", propunându-și să evoce contribuția înaintașilor noștri la actul Unirii și să ofere cadrul reflecției pentru misiunea ce revine păstorilor sufletești, în vederea consolidării morale și spirituale a societății contemporane.

Luni, 10 septembrie a.c., la Mănăstirea Râmeț, a avut loc prima ședință de lucru din cadrul întrunirii preoților capelani ai penitenciarelor, în care au fost discutate diverse aspecte organizatorice și au fost deschise spre dezbatere strategii de intensificare a lucrului cu persoanele aflate în detenție. A doua zi, în mijlocul părinților au poposit Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, și Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba Iuliei. Cei doi ierarhi au oficiat slujba de binecuvântare a noii troițe ridicate în cinstea făuritorilor României Mari și amplasată într-un frumos

spațiu, special amenajat în incinta Penitenciarului de Maximă Siguranță de la Aiud. În continuare, Părintele Mitropolit Laurențiu și Părintele Arhiepiscop Irineu, înconjurați de soborul de preoți și diaconi, au celebrat Dumnezeiasca Liturghie în biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel", aflată în curtea instituției.

În cuvântul adresat celor prezenți, Mitropolitul Ardealului a evidențiat faptul că Biserica, în special după căderea regimului comunist, a purtat de grijă necontenit celor aflați în detenție. De asemenea, Înaltpreasfinția Sa a subliniat importanța misiunii preoților din cadrul penitenciarelor, considerând faptul că slujirea într-un loc al privării de libertate reprezintă, de cele mai multe ori, o misiune delicată. Astfel, preoții au datoria de a-i cerceta pe cei închiși, stârnind în sufletele deținuților nădejdea eliberării și a libertății. În acord cu mesajul evanghelic, ierarhul consideră că, făcând aceasta, preoții Îl cercetează pe Însuși Mântuitorul Hristos, Care a spus: „Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut".

În continuare, Arhipăstorul Alba Iuliei, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, adresându-se celor de față, a spus: „Sunt bucuros să fiu astăzi în mijlocul preoților capelani care lucrează în unitățile din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Acordând asistență pastorală persoanelor lipsite de libertate, acești preoți se află în oficiul de recuperare spirituală, fapt bineplăcut lui Dumnezeu, «Care nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu». Slujirea preoților noștri în așezămintele de detenție se exercită prin săvârșirea serviciilor liturgice și prin activități de catehizare și de educație religios-morală și civică. Tratându-i pe deținuți cu iubire și compasiune, capelanii ortodocși ai penitenciarelor Îl slujesc pe Hristos Însuși Care a zis: „În temniță am fost și ați venit la Mine" (Mt. 25, 36).

Pr. Oliviu Botoi

» continuare în pag. 2

Cuvântul ierarhului

Folosul duhovnicesc al citirii psalmilor

Psalmii sunt o sinteză a întregului Vechi Testament despre Dumnezeu și opera Lui; despre îngeri, slujitorii Lui; despre întregul univers, creația Lui minunată; despre om cu strălucirea și slăbiciunile lui, precum și despre viața omului după moarte; despre pronia divină și despre Mesia, Mântuitorul omenirii întregi. Privind psalmii prin perspectivă istorică, observăm că ei se rosteau nu numai în singurătate, din cauza frământărilor vieții, ci se cântau și la recoltatul holdelor în timpul lucrului și, mai ales, la templul de pe colina Sionului, unde formau o parte a rânduielii iudaice.

Psalmii au pătruns foarte curând și în cultul creștin. Efesenii sunt astfel îndemnați de Sfântul Apostol Pavel: „Vorbiți între voi în psalmi și în laude și în cântări duhovnicești..." (Efes. 5, 19). Iar pe coloseni îi sfătuiește: „Cântați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-I, în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești" (Col. 3, 16). De la Sfântul Apostol Iacob ne vine acest frumos îndemn: „Este vreunul dintre voi în suferință? Să se roage! Este cineva cu inimă bună? Să cânte psalmi!" (Ic. 5, 13). Cunoscând folosul spiritual-moral al citirii sau cântării psalmilor, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Mai bine să înceteze soarele din mișcarea sa, decât să înceteze citirea psalmilor".

Unii psalmi cântă slava și puterea lui Dumnezeu și măreția lucrurilor Sale, pe care „cu înțelepciune le-a făcut" (cf. Ps. 103, 25); alții cer ajutorul lui Dumnezeu; alții vorbesc despre soarta poporului ales; alții ne învață și ne povățuiesc. Psalmii cuprind dorințele sufletului omenesc de a împlini poruncile lui Dumnezeu și de a se supune voinței divine, de a se ridica de la cele pământești spre realitățile cerești. De aceea, Sfântul Efrem Sirul îndeamnă: „Să nu părăsești cântarea de psalmi, că aceasta la viață, la bucurie și la odihnă te va trimite".

Dacă am trăi în acest spirit al psalmilor – în lirica și mistica lor profundă – am câștiga o biruință mare asupra sufletului nostru, poate cea mai mare, definitivă, aceea care ne poate smulge din cotidian și ne mută gândul la eternitate. Pentru că psalmii au un suflet și un farmec al lor propriu, un farmec puternic, un farmec duhovnicesc extraordinar, în ei se poate gusta chiar muzica superbă a cuvântului. De aceea, poetul George Coșbuc avea perfectă dreptate când izbucnea într-un elan de admirație, la adresa psalmistului David: „O, înaltule psalmist, / Mare ți-e cuvântul!".

Toate cele șapte laude din rânduiala liturgică ortodoxă, ca număr și importanță a lor, tot în Psaltire își au originea. Spre a ne convinge de acest adevăr, e suficient să amintim remarca biblică: „De șapte ori pe zi Te-am lăudat, Doamne, pentru judecățile dreptății Tale" (Ps. 118, 164). Într-adevăr, unele din cele mai frumoase și bogate cântări din cultul divin al Bisericii Ortodoxe, pe care le auzim la Utrenie, Vecernie, Ceasuri, Taine și Ierurgii, nu sunt altceva decât o preluare fidelă sau prelucrare a unor versete din psalmi. Aceștia sunt foarte îndrăgiți, fiindcă din ei creștinul poate învăța „măreția curajului, exactitatea dreptății, însemnătatea înfrânării, desăvârșirea judecății, chipul în care trebuie să rabde și tot ceea ce se poate spune despre lucrurile cele bune", precum afirmă Sfântul Vasile cel Mare.

În prefața *Psaltirei*, tipărită în anul 1843, aflăm o splendidă comparație despre rolul duhovnicesc al acestei cărți. Acolo ni se spune astfel: „Ceea ce este soarele între celelalte lumini ale cerului, aceea este Psaltirea între celelalte cărți însuflate de Dumnezeu. Soarele luminează toate marginile lumii, Psaltirea luminează toate simțirile inimii, toate cugetele sufletului și toate mișcările minții. Pe suflet îl încălzește și-l veselește. Îl luminează prin conștiința adevărului și prin descoperirea dumnezeiești-lor Taine. Îl aprinde cu dragoste către Dumnezeu, cu căldura Duhului Sfânt și cu umilința lacrimilor. Îl veselește cu aducerea aminte de Dumnezeu și cu făgăduințele veșnicelor bunătăți ale Ierusalimului ceresc".

† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Sinaxarul lunii Septembrie

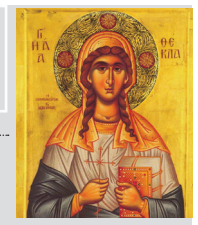

Sfânta întâia Muceniță Tecla

Sfânta Tecla s-a născut în secolul I d.Hr., la Iconium (astăzi Konya, în Turcia), din părinți înstăriți. După ce l-a ascultat pe Sfântul Apostol Pavel, pe când acesta propovăduia în casa lui Onisifor vorbind despre castitate, ea s-a hotărât să-l urmeze pe Hristos și a renunțat la intenția de a se căsători. Mama sa, Teocleia, și Tamir, logodnicul ei, s-au opus acestei decizii, iar acuzațiile lor, aduse în fața guvernatorului provinciei, au dus la întemnițarea Apostolului Pavel. Atunci, Sfânta Tecla a plecat de acasă, departe, ca să îl asculte pe Sfântul Pavel propovăduind în închisoare.

La proces, Apostolul neamurilor a fost alungat din oraș, dar Sfânta Tecla a refuzat să se răzgândească, în pofida tuturor lacrimilor, amenințărilor și argumentelor pe care mama ei și guvernatorul le-au putut aduce. Ea era neclintită în hotărârea ei de a-L urma pe Iisus Hristos. Atunci, mama ei, înfuriată, l-a convins pe judecător să o condamne la moarte prin ardere de vie. Încurajată de dragostea pentru Hristos, tânăra a făcut semnul Crucii peste flăcări și a fost înconjurată de lumină, rămânând neatinsă de văpaie. Ploaia și grindina au stins focul și, împreună cu tunetele, au dus la îndepărtarea celor care doreau să o omoare pe Tecla.

Ea i-a găsit pe Sfântul Pavel și pe însoțitorii lui, inclusiv pe Sfântul Apostol Barnaba, care se ascundeau într-o peșteră din apropierea orașului. Împreună cu ei a mers să propovăduiască Evanghelia lui Hristos în Antiohia, făcând multe minuni și suferind numeroase chinuri. După aceea, cu binecuvântarea Sfântului Pavel, Muceniţa Tecla s-a retras într-o regiune pustie și aspră din Seleucia Isauriei, unde a continuat să propovăduiască Cuvântul lui Dumnezeu.

La vârsta de 90 de ani, o seamă de vrăjitori păgâni invidioși au venit să o batjocorească. Atunci, o stâncă uriașă s-a crăpat în două, în momentul în care Sfânta Tecla l-a chemat pe Mântuitorul în ajutorul ei, și acea piatră a acoperit-o, dându-și astfel sufletul în mâinile Domnului. Biserica Ortodoxă o cinsteşte pe Sfânta Tecla, numind-o *întâia-muceniță și cea întocmai cu Apostolii*. Ea este „călăuza celor care suferă și cea care deschide drum de ieșire din orice chin" (așa cum Dumnezeu i-a deschis ei drum prin stâncă). Prăznuirea ei se face în data de 24 septembrie.

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA SEPTEMBRIE

» continuare în pag. 5

Teclele berbecilor și Berbecarii

Pentru satul românesc, creșterea animalelor și agricultura au reprezentat dintotdeauna îndeletniciri fundamentale. Din prima categorie, una dintre cele mai importante ocupații ale românilor a fost *păstoritul*, după cum afirma cronicarul anonim al regelui maghiar Béla al III-lea (1173-1196) în *Gesta Hungarorum*: „Slavi, Bulgari et Blachii ac pastores Romanorum". Această îndeletnicire specifică poporului nostru nu era văzută doar ca o modalitate de a se procura hrană, ci ea asigura, într-un anume fel, o continuitate a civilizației populare, care a fost în strânsă legătură cu caracterul ciclic al *transhumanței*.

Finalul lunii *Răpciune* ne pune în față două tradiții populare românești legate de păstorit, a căror origine este concomitentă cu etnogeneza poporului român, și anume *Teclele berbecilor* și *Berbecarii*, care sunt sărbătorite în perioada 24-28 septembrie. Etnografii români au sondat destul de adânc istoria pentru a stabili originea acestor două sărbători pastorale, însă părerile sunt împărțite, tocmai pentru că „în mitologia carpatică, nu prea întâlnim teme de mare circulație europeană sau universală, românii având-și cutume și datini proprii inconfundabile cu cele ale altor culturi, chiar și în cazul unei transculturații «obligatorii»", după cum afirmă etnograful Mihai Camilar. Cu toate acestea, trebuie să știm că aceste două sărbători, care sunt strâns legate între ele, au în centrul lor venerarea *berbecului*, un animal care s-a bucurat de importanță și de simpatie în majoritatea culturilor lumii. Unii etnografi fixează originea *Teclelor* și a *Berbecarilor* în timpurile precreștine, mai ales pentru că în mitologia clasică berbecul era considerat a fi simbolul sacrificiului adus zeităților familiei și strămoșilor acesteia, dar era și mesagerul și animalul de călărie al zeilor.

LUNA SEPTEMBRIE ÎN ISTORIE

1 septembrie 1944: S-a stins din viaţă Liviu Rebreanu, romancier, dramaturg şi academician român;
11 septembrie 1877: A avut loc a treia bătălie de la Plevna, una dintre cele mai mari lupte ale Războiului de Independenţă a României;
13 septembrie 1916: A început bătălia de la Sibiu, prima bătălie de pe frontul de nord cu participarea României în cadrul Primului Război Mondial;
19 septembrie 1895: În ţara noastră, a avut loc inaugurarea podului de la Cernavodă, peste Dunăre;
22 septembrie 1942: Mareşalul Ion Antonescu a fost învestit cu puteri excepţionale;
25 septembrie 1396: Sultanul Baiazid I Cuceritorul a învins armata cruciată în bătălia de la Nicopole; de partea cruciaţilor a luptat şi un corp de oaste sub conducerea domnitorului român Mircea cel Bătrân;
28 septembrie 1688: A început domnia lui Constantin Brâncoveanu în Muntenia (1688-1714).

» continuare din pag. 1

Conferința națională a preoților din cadrul ANP, organizată în Eparhia Alba Iuliei

La finalul slujbei, cei doi ierarhi ardeleni au apreciat activitatea celor implicați în slujirea semenilor lor lipsiți de libertate și i-au felicitat pentru osteneala lor. În acest fel, părintele Liviu-Iulian Tarcău, capelan în cadrul Penitenciarului Aiud, a primit *Crucea Șaguniană* din partea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Laurențiu, iar mai multe persoane din conducerea unității de detenție au primit *Ordinul „Credință și Unire"* și *Diplome de aleasă cinstire* din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu. În după-amiaza aceleiași zile, a fost vizitat ansamblul arhitectural al Schitului „Înălțarea Sfintei Cruci", așezat pe „Râpa Robilor", locul de jertfă al mărturisitorilor din temnița Aiudului.

În cea de-a treia zi a întrunirii, preoții capelani au sosit la Alba Iulia, orașul Marii Uniri. Aici au fost primiți cu bucurie de către Chiriarhul nostru, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, care, înconjurat de cei peste treizeci de clerici, a oficiat o slujbă de *Te-Deum*. Apoi, Înaltpreasfinția Sa le-a adresat câteva îndemnuri pastorale și le-a vorbit despre cetatea istorică a Bălgradului și despre realizarea visului de aur al românilor. După momentele de rugăciune și de rememorare a istoriei naționale, grupul a vizitat Cetatea Alba Carolina, Muzeul Național al Unirii, Sala Unirii, Museikon și sediul Consiliului Județean.

În ziua următoare, joi, 13 septembrie, preoții participanți la conferință s-au îndreptat către Mănăstirea Mihai Vodă de la Turda, unde au săvârșit slujba parastasului pentru marele voievod unificator, Mihai Viteazul. După aceasta a urmat un cerc metodologic în care au fost discutate aspecte de ordin administrativ privind asistența religioasă din penitenciare. În ultima zi a întâlnirii, de praznicul Înălțării Sfintei Cruci, părinții capelani au slujit Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Râmeț. Pe urmă, au luat parte la o ultimă sesiune de analize și concluzii, stabilind noi perspective asupra misiunii și pastorației ce le revine, precum au fost îndrumați de către Părintelui Mitropolit Laurențiu și ale Părintelui Arhiepiscop Irineu, care au supervizat buna desfășurare a conferinței preoților din cadrul penitenciarelor din România.

Pr. Oliviu Botoi

Competiția sportivă „Cupa bucuriei", în protopopiatul Reghin

În ziua de 6 septembrie a.c., cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a avut loc o frumoasă activitate sportivă și de socializare numită „Cupa bucuriei", care s-a desfășurat între parohiile Deda, Rușii Munți, Batoș, Goreni, Idicel-Sat, Idicel-Pădure, Ibănești-Sat, Vătava, Reghin-Unirii și Râpa de Jos.

La această acțiune, organizată în parohia Râpa de Jos, au fost înscriși un număr de 70 de copii cu vârste cuprinse între 7 și 18 ani, care au dat dovadă de o reală implicare pentru buna derulare a activității întreprinse. Pe tot parcursul zilei, au avut loc meciuri de fotbal formate din 8 echipe a câte 7 jucători fiecare, cei mai buni fiind premiați cu trofee și diplome, menite să aducă pe fețele copiilor zâmbete pline de bucurie.

La încheierea competiției, participanții au servit o masă caldă, cadru în care și-au putut împărtăși fiecare impresiile. În cadrul acestei activități, organizatorii au dorit ca toți copiii să lege noi prietenii, pentru ca și pe viitor să poată avea loc noi colaborări, atât între preoți, cât și între elevii din comunitățile păstorite de către aceștia.

Nădăjduim ca bunul Dumnezeu să ne ajute să putem organiza în fiecare an astfel de acțiuni benefice pentru comunitățile noastre, contribuind în felul acesta la apropierea tinerilor de preotul paroh și, prin el, de Sfânta Biserică.

Pr. Dacian Oprea

Proiectul „Lumea minunată a copilăriei – Copilărie binecuvântată într-o vacanță activă", în parohiile Ighiu și Ighiel

La începutul acestei luni, s-a încheiat prima ediție a proiectului „Lumea minunată a copilăriei – Copilărie binecuvântată într-o vacanță activă" din comuna Ighiu, acesta fiind rodul unei frumoase colaborări între parohiile ortodoxe din Ighiu și Ighiel, Primăria și Consiliul Local Ighiu, biblioteca din comună și Centrul de informare turistică Ighiu.

Copiii din comună, în număr de 80, au demonstrat, începând cu data de 3 iulie, faptul că tinerii pot avea un comportament și o trăire frumoasă. Aceștia au învățat să comunice sau să descopere împreună exigențele din cadrul grupului, contribuind la închegarea unor prietenii menite să anihileze barierele prejudecăților și dând naștere la solidarități și adaptări la situații sociale în miniatură. Totodată, prin intermediul acestui proiect s-a creat un spațiu în care participanții au descoperit, prin intermediul activităților cultural-religioase, valorile tradiționale, morale și spirituale.

Prin desfășurarea acestei școli de vară, copiii au avut parte de activități din cele mai diverse. Tinerii participanți au admirat minunatele peisaje din această zonă în urma drumețiilor efectuate, călătorind, de asemenea, la Mănăstirea „Buna Vestire" de la Pătrângeni. Tot în cadrul activităților din cadrul proiectului, copiii au învățat cât de importantă este igiena, descoperind, de asemenea, noțiuni esențiale de acordare a primului ajutor de la echipajul de pe ambulanța de la Crucea Roșie Alba.

Printre numeroasele îndeletniciri s-a numărat și pictura pe sticlă, activitate intitulată „Icoana – fereastră spre cer". Tinerii au reușit să-și îmbunătățească performanțele artistico-plastice prin însușirea unor tehnici noi și variate, dar și să-și cultive respectul față de tradițiile locale și naționale. Expoziția de icoane pictate din dragoste pentru Dumnezeu a putut fi admirată timp de două săptămâni, în incinta Primăriei.

Ultima zi din cadrul acestui proiect a fost una deosebită, săptămâna culminând cu un concurs de biciclete, care a reprezentat cu adevărat o stare de spirit antrenantă. Toți participanții au fost răsplătiți cu premii și diplome prin purtarea de grijă a domnului primar și a Consiliului Local. Explozia de veselie, buna dispoziție, spontaneitatea sau solidaritatea sunt puținele cuvinte care descriu întreaga vacanță.

Cristina Zamora

Părintele Arhiepiscop Irineu a participat la deschiderea noului an școlar în municipiul Alba Iulia

Luni, 10 septembrie a.c., Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a participat, începând cu ora 9.00, la festivitatea de deschidere a noului an școlar la Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan”. Cu acest prilej, Ierarhul nostru, înconjurat de părinții profesori, a oficiat slujba de *Te-Deum* și a rostit un cuvânt de învățătură, îndemnându-i pe tinerii elevi să persevereze în munca intelectuală și să înainteze pe calea virtuților morale.

Începând cu ora 11.00, Chiriarhul nostru a participat la festivitatea de deschidere a noului an școlar la Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din municipiul Alba Iulia. Cu acest prilej, Arhipăstorul Alba Iuliei a rostit o rugăciune de binecuvântare, după care a adresat un cuvânt de învățătură.

Adresându-se celor prezenți, Părintele Arhiepiscop Irineu a spus: „Tinerețea este o vârstă a încrederii, dar trebuie să fie și o vârstă a credinței. Tinerețea este o vârstă a căutării, dar trebuie să fie și o vârstă a aflării. «Căutați și veți afla» (Mt. 7, 7), a spus Iisus Hristos, Cel Întru Care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei, după cum zice Sfântul Apostol Pavel. Având-L pe El la prezidiul vieții, cunoaștem Adevărul, primim Lumina și conștientizăm sensul existenței noastre. Școala este spațiul în care tânărul este dator să urce pe scara valorilor morale și să țintească spre scopuri înalte, valorificând timpul și înmulțind talanții. Aceasta, desigur, se realizează sub îndrumarea profesorilor, care sunt adevărați sculptori de efigii umane și de caractere morale. Fie ca Hristos, Învățătorul Divin, să binecuvinteze acest Colegiu Național și să dăruiască dascălilor și elevilor, deopotrivă, succes deplin în noul an școlar”.

În acest an, la festivitatea de deschidere a noului an școlar de la Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” a luat parte Președintele României, domnul Klaus Iohannis. În cadrul evenimentului, Excelența Sa a susținut o alocuțiune, în care a evidențiat încărcătura simbolică a momentului, respectiv a unui nou început de an școlar. De asemenea, Președintele României a subliniat importanța istorică a Centenarului Marii Uniri de la 1918, considerând că, în acest context, „nu se putea găsi un prilej mai potrivit de a marca împreună o nouă etapă din viața tinerilor noștri”. Făcând referire la importanța prestigiosului centru de învățământ din vechea cetate a Bălgradului, Excelența Sa a afirmat: „Mă bucur, așadar, să fiu astăzi alături de elevii și profesorii Colegiului Național «Horea, Cloșca și Crișan», o instituție în care învățământul românesc a început încă din februarie 1919, la doar două luni după proclamarea Unirii, ca dovadă a importanței acordate educației. Colegiul și-a menținut de-a lungul timpului prestanța și continuă să reprezinte și astăzi un reper de excelență”.

Ideea înființării actualului Colegiu Național a prins contur îndată după conferința profesorilor români din 2 decembrie 1918 și s-a consolidat după data de 3 ianuarie 1919, când Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și ținuturilor românești din Ungaria a hotărât preluarea școlilor, cu întregul lor inventar, prin delegații desemnați de către prefecții județelor din cadrul României întregite. Momentul în care a avut loc deschiderea oficială a cursurilor liceului, care avea să primească la început numele de „Mihai Viteazul”, este considerat a fi data de 3 februarie 1919.

De asemenea, în cadrul festivității au mai rostit alocuțiuni Primarul municipiului Alba Iulia, domnul Mircea Hava, Inspectorul Școlar General al Inspectoratului Școlar Județean Alba, doamna Marcela Dărămuș, Directorul Colegiului Național „Horea, Cloșca și Crișan”, domnul Valeriu Cerbu, dar și un reprezentat din partea elevilor, respectiv domnișoara Raluca Bozdog, elevă olimpică a colegiului (clasa a XII-a).

Claudiu Popa

Simpozionul „Asociația ASTRA. Contribuție la Actul Marii Uniri”, desfășurat la Alba Iulia

Marți, 18 septembrie a.c., s-a desfășurat, la Alba Iulia, Simpozionul „Asociația ASTRA. Contribuție la Actul Marii Uniri”, eveniment organizat de către Consiliul Județean Alba, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia și Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român. La această manifestare culturală au luat parte numeroase oficialități, precum și membri ai Asociației ASTRA.

Simpozionul a debutat la ora 9.30 cu o slujbă de *Te-Deum*, oficiată în Catedrala *Reîntregirii* de către Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei. De asemenea, începând cu ora 10.00, Ierarhul nostru a luat parte la vernisajul expoziției „Hora Unirii”, desfășurat în Aula „Sfântul Simion Ștefan” din incinta Centrului eparhial. Această operă reprezintă o realizare artistică deosebită, printre primele de acest gen din arta românească, constituind o transpunere a dimensiunii mioritice a Marii Uniri. Lucrarea este realizată de către artistul plastic ceramist Marius Deaconu, reprezentând 100 de țărani cuprinși într-o Horă a Unirii, având în mijloc un copil aflat sub tricolor. Această imagine sugerează faptul că întreaga noastră osteneală trebuie să aibă ca și obiectiv buna statornicie a generațiilor viitoare.

Cu prilejul desfășurării acestei manifestări culturale, Chiriarhul nostru, Părintele Arhiepiscop Irineu, a rostit un cuvânt în care a subliniat rolul exponențial al Asociației ASTRA de-a lungul timpului. Adresându-se celor prezenți, Arhipăstorul nostru a spus: „De la fondarea ei până în anul 1918, ASTRA a militat cu tenacitate nu numai pentru promovarea culturii autohtone, ci și pentru întărirea legăturilor sufletești între frații de o limbă și de un sânge. Prin campania de întărire a solidarității românești și prin repudierea încercărilor de divizare și fărâmițare a energiilor etnice, ea s-a înscris plenar în mișcarea de eliberare națională, contribuind la Marea Unire. ASTRA a ridicat nivelul cultural al neamului nostru, învățându-l iubirea de carte și de țară, precum și respectul pentru credință și datini. În felul acesta, ea ne-a ferit de tot ce îmbolnăvește sufletul și trupul, de tot ce dezbină familiile și poporul întreg! Impresionat de strădaniile patriotice ale nobilei Asociații ASTRA, Îl rog pe Dumnezeu să binecuvinteze în viitor toate acțiunile ei”.

Deschiderea lucrărilor simpozionului a avut loc, începând cu ora 11.00, în Sala Senatului Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, prilej cu care a fost intonat Imnului Național al României, precum și Imnului Asociației. Printre cei care au luat cuvântul se numără Președintele Asociației ASTRA, prof. univ. dr. Dumitru Acu, Președintele Consiliului Județean Alba, domnul Ion Dumitrel, și delegatul Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, conf. univ. dr. Diana Câmpan. În cuvântul lor, aceștia au subliniat importanța prezenței Asociației în Alba Iulia, precum și a manifestării culturale desfășurate în vechea cetate a Bălgradului.

În continuare a avut loc prezentarea comunicărilor științifice, în cadrul cărora a fost reliefată contribuția a numeroase personalități la realizarea mărețului act al Marii Uniri, precum și activitatea Asociației în contextul făuririi dezideratului de veacuri al tuturor românilor. De asemenea, a fost evidențiat faptul că Asociația ASTRA are misiunea de a accentua într-un mod cu totul aparte promovarea valorilor identitare ale neamului nostru.

Pr. Oliviu Botoi

✣ Evenimente

Delegația Arhiepiscopiei Ortodoxe a Alba Iuliei, la ITO 2018

Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși (ITO), aflată la ediția a V-a, a avut loc în perioada 6-9 septembrie 2018, la Sibiu, reprezentând o manifestare cu caracter național și internațional, dar și unul dintre cele mai așteptate evenimente culturale de tineret ale anului. Pe parcursul celor patru zile, în cetatea transilvană au fost aşteptaţi un număr de peste 3.000 de tineri cu vârste cuprinse între 16 și 35 de ani, atât din România, cât și din alte țări, dintre care amintim: Republica Moldova, Grecia, Serbia, Germania, Portugalia, Elveția, Turcia sau India. Reuniunea din septembrie 2018 se încadrează în seria întâlnirilor de tineret organizate la Baia Mare, în 2013 și 2014, la Cluj-Napoca, în 2015, la București, în 2016, și la Iași, în 2017.

Deschiderea oficială a întâlnirii a avut loc joi, 6 septembrie, de la ora 18.00, în Piața Mare din Sibiu. Pe scena mare au urcat Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Înaltpreasfințitul Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, Chiriarhul nostru, Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Irineu, şi numeroşi ierarhi din Bisericile Ortodoxe surori și din eparhii ale țării. Totodată, alături de domnul ambasador Emil Hurezeanu au fost prezenţi secretarul de stat pentru culte, consilierul din cadrul Ministerului Educației Naționale, prefectul județului Sibiu, vicepreședintele Consiliului Județean Sibiu, primarul municipiului, rectorul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, rectorul Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, precum și alți numeroși oaspeți.

Delegația Arhiepiscopiei Ortodoxe a Alba Iuliei a fost reprezentată de aproximativ 130 de tineri, proveniți din cele două județe ale Eparhiei, respectiv Alba și Mureș, fiind coordonată de către părintele Ioan Florea și tânărul Teofil Slevaș.

Dintre evenimentele desfășurate în cadrul ITO de la Sibiu, remarcăm conferința „Unitate. Credință. Neam. De 100 ori România”, susținută, în după-masa zilei de 7 septembrie, de domnul Emil Hurezeanu, fiind moderată de părintele Constantin Necula. După aceasta, tinerii au organizat *Procesiunea unității*, pe traseul: Sala Transilvania – Catedrala Mitropolitană – Piața Mare.

De asemenea, în 8 septembrie, de praznicul Nașterii Maicii Domnului, participanții s-au aflat la Muzeul ASTRA din Sibiu, unde au participat la Sfânta Liturghie, oficiată de către Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului. După slujbă, tinerii au avut ocazia de a lua parte la mai multe ateliere de creație în aer liber cu tematică tradițională românească, urmând ca seara să participe, în Piața Mare, la un concert de muzică ușoară.

Duminică, 9 septembrie, a avut loc festivitatea de încheiere a celei de-a V-a ediții a Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși (ITO). Ceremonia s-a desfășurat în Catedrala Mitropolitană din Sibiu, după Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur, oficiată de un sobor de ierarhi, în frunte cu Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului. În cadrul festivității, torța ITO a fost înmânată organizatorilor următoarei ediţii a Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși, respectiv delegației Arhiepiscopiei Craiovei. La finalul tuturor evenimentelor, coordonatorul voluntarilor ITO 2018, prof. Carmen Jinariu, le-a mulțumit tuturor responsabililor grupurilor de voluntari, formatorilor, Organizației Tinerilor din Sibiu, precum și tuturor celor implicați în buna desfășurare a activității de voluntariat. De asemenea, Părintele Mitropolit Laurențiu le-a mulțumit tuturor celor implicați în derularea activităților pe parcursul celor patru zile, îndemnându-i pe tineri să-și păstreze credința și curăția sufletească pentru a rămâne în continuare vrednici fii ai Bisericii dreptmăritoare. În continuare, tinerii au citit un document în care au fost sintetizate concluziile și dorințele exprimate în cadrul atelierelor de lucru din acest an.

Ideea unei astfel de întâlniri a tinerilor este mult mai veche, o astfel de manifestare având loc în Italia, în anul 1995, când peste 400.000 de creștini, printre care și români, au participat la Întâlnirea Europeană a Tinerilor cu Papa. Manifestarea din acest an are ca scop crearea unui cadru în care tinerii participanți să se bucure de experiențe formatoare, să trăiască sentimentul comuniunii cu tineri din alte regiuni ale țării sau din străinătate, să împărtășească valorile de viață creștin-ortodoxe și să fie multiplicatori ai mesajului creștin în comunitățile din care provin.

Ștefan Bretoiu

Recenzie

Părintele Vasile Chiorean Logigan, *Monografia Parohiei Ortodoxe Logig, județul Mureș*

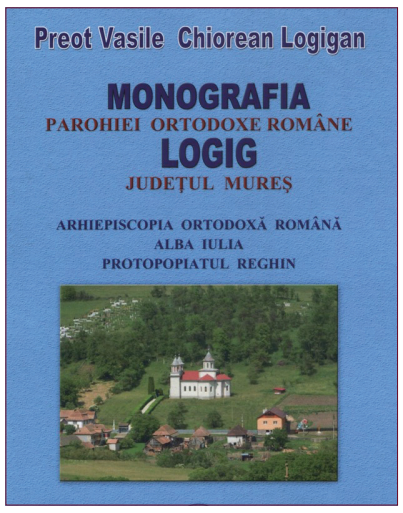

De-a lungul activității sale, părintele Vasile Chiorean Logigan se distinge ca un teolog erudit, părinte duhovnicesc al tuturor, preot la înălțimea chemării sale ca păstor de suflete, prin aceasta formând un nume bun, nume care va rămâne mărturie peste veacuri. Slujitor al altarului străbun de aproape o jumătate de secol, sfinția sa și-a exercitat slujirea cu credință și evlavie Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos, păzind în același timp cu sfințenie toate învățăturile Evangheliei și împlinind cuvintele Sfântului Apostol Pavel care zice: „Fiți următori mie precum și eu sunt lui Hristos” (I Cor. 11, 1).

Plecat din satul Logig, preacucernia sa a sfințit locurile prin care a trecut cu valoarea sa umană, sfințitoare și intelectuală. Asemenea marilor „luceferi” ai neamului nostru românesc, a căutat să înfrumusețeze istoria acestor meleaguri, a Transilvaniei și a întregului spațiu românesc, prin exemplul său de viață, închinată acestui pământ de atâtea ori sfințit cu sângele și lacrimile celor ce s-au „semănat” pe brazda Patriei, pentru ca ea să devină frumoasă… și mai frumoasă. Sunt multe atributele care merită să fie legate de numele acestui distins slujitor al Bisericii și al neamului românesc, care, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, a fost trimis în inima Transilvaniei ca să vegheze la destinele neamului nostru românesc.

Prin această nouă lucrare memorabilă, intitulată *Monografia Parohiei Ortodoxe Române Logig, județul Mureș*, părintele Vasile Chiorean Logigan intră în legătură istorică și spirituală cu trecutul satului său natal. Logigul este o frumoasă așezare și totodată un ținut mirific și binecuvântat de Dumnezeu cu atâtea frumuseți. Cartea oferă mărturie despre frumusețea locurilor și a oamenilor de aici, precum și despre faptele minunate ale celor de dinaintea noastră. Pentru sfinția sa, Logigul reprezintă acea vatră a românismului, a creștinismului curat și sănătos, a respectului, a dragostei și a legăturii indestructibile care trebuie să existe între toți cei care simt românește și a căror inimă vibrează intens pentru sfântul nostru neam românesc.

Totodată, pentru autor, Logigul este leagănul existenței sale, raiul copilăriei, bucuria tinereții, locul împlinirilor, nostalgia amintirilor, visele curate, gândurile așezate, bucuria întruchipată în sfântul cuvânt „acasă”. Versul poetului spune atât de frumos: „râurile se întorc la izvoare”. Și părintele Vasile Chiorean Logigan se întoarce „la izvoare”, revine cu atâta dragoste la locul originii sale, păstrând curată și neprihănită legătura sfinției sale cu locul care l-a dat lumii și Bisericii strămoșești.

În această carte, autorul își cinstește satul natal cu valorile sale nemuritoare și aduce mărturie despre viața spirituală a acestei comunități. A-i cinsti pe iluștrii înaintași e un lucru normal și firesc. Sfinția sa îi cinstește pe iluștrii săi înaintași și pe toți aceia care s-au născut pe aceste meleaguri, și care, prin activitatea lor rodnică, au făcut mare cinste și onoare locurilor natale, prețuind trăirea lor spirituală și împlinirea duhovnicească.

Prin oamenii minunați pe care i-a dat de-a lungul timpului, precum și prin istoria, cultura, tradiția și spiritualitatea sa, Logigul, o comunitate cu existență istorică extrem de îndelungată, cu rânduieli, obiceiuri și tradiții în conformitate cu spiritul poporului român, reprezintă un punct de reper pentru spațiul transilvănean, o vatră pentru întreg neamul românesc. Logigul este acel loc binecuvântat, un loc unde se îmbină armonios frumusețea locurilor cu hărnicia și bunătatea oamenilor, atât a celor din trecut, cât și a celor de azi.

Această nouă carte a părintelui Vasile Chiorean Logigan este rodul unei munci asidue, a unei trude necontenite. Cartea, care este una foarte bine structurată și extrem de documentată, reprezintă rezultatul unor cercetări intense desfășurate pe parcursul mai multor ani, care au menirea de a evidenția adevărul istoric și de a-l face cunoscut tuturor. Această carte reprezintă o lucrare fundamentală, o lucrare extrem de importantă atât pentru istoriografia bisericească, cât și pentru istoriografia contemporană românească în general, pentru că scoate la lumină și reliefează viața unei comunități frumoase din inima Transilvaniei. Prin lucrarea de față, autorul cultivă floarea recunoștinței, a dragostei, a respectului, a unei profunde prețuiri pentru locurile sale natale, precum și pentru oamenii minunați de acolo de unde își are sorgintea și sfinția sa.

Aducem cuvânt de felicitare și profundă apreciere părintelui Vasile Chiorean Logigan pentru această nouă și memorabilă lucrare științifică, pentru exemplara slujire pastorală a sfinției sale desfășurată în ogorul Evangheliei lui Hristos, pentru susținuta și merituoasa trudă cărturărească, precum și pentru întreaga activitate desfășurată de-a lungul timpului. Îl rugăm pe Bunul, Atotputernicul și Milostivul Dumnezeu să-l înzestreze cu puteri sporite, să-i dăruiască din preaplinul iubirii Sale har peste har, să facă permanent din viața sa o *Liturghie după Liturghie,* ca să poată sluji și pe mai departe, cu același sârg, dăruire, evlavie și dragoste, atât Biserica strămoșească, cât și sfântul nostru neam românesc.

Prof. Florin Bengean

Plimbare prin Bizanț (I)
Biserica „Sfânta Irina”

Vom încerca în cele ce urmează să descoperim într-o călătorie istorică frumusețile vechiului Constantinopol, actualul Istanbul, fosta capitală a Imperiului Roman de Răsărit, numit convențional de noi *Imperiul Bizantin*. O plimbare într-o după-amiază frumoasă prin milenarul Bizanț… O să-i descoperim bisericile care au înfruntat secolele și furia demolărilor, străzile circulate și azi, ruinele splendidelor palate de odinioară, zidurile oprind atâtea asedii, o să descoperim inegalabilul oraș al întregii *oicumene* strălucind de aur și mozaicuri.

Și cum e și firesc, începem cu cele mai vechi biserici care pot fi văzute și azi, unele transformate în moschei, altele în muzee. Cel puțin se pot vedea, iar unele chiar vizita, biserici stând ca niște străjeri peste veacuri, mărturie a geniului creștin bizantin.

În spatele „Sfintei Sofii”, încorporată azi în complexul palatului Topkapi, se află cea mai veche biserică a Constantinopolului: *Sfânta Irina*. Biserica „Sfânta Irina” din Constantinopol (Sfânta Pace, Hagia Irene, Hagia Eirene, Αγία Ειρήνη, Aya Irini) a fost construită după anul 324, când Constantin cel Mare devine singurul împărat al Imperiului Roman. E socotită drept cea mai veche biserică a Constantinopolului. Ridicată pe locul unui vechi templu al zeiței Afrodita, a fost închinată Păcii Divine. Aici s-a desfășurat în anul 381 al II-lea Sinod Ecumenic. Până la construirea primei Sfinte Sofii, a primit demnitatea de catedrală a Constantinopolului. În ianuarie 532, biserica a fost grav avariată de insurgenții revoltei „Nika”, când multe monumente au ars, printre care și vechea catedrală „Sfânta Sofia”. După înfrângerea răsculaților, când au fost uciși 30.000 de oameni, Împăratul Justinian a refăcut biserica, dându-i o nouă strălucire, devenind bazilică cu două cupole ca precursoare a măreței „Sfânta Sofia”. În 740, biserica a fost din nou avariată de un devastator cutremur. A fost refăcută de Împăratul Constantin al V-lea Copronimul (741-775). El a îmbrăcat-o în „haine împărătești”, mozaicuri și fresce. Fiind în plină criză iconoclastă, mozaicurile cu sfinții bisericii au dispărut. Se mai pot observa doar anumite fragmente. Biserica, așa cum se vede azi, e cea refăcută de Constantin al V-lea. Nu trebuie uitat faptul că e singura biserică bizantină care își păstrează atriumul original.

Structura basilicală de la parterul locașului este acoperită de două cupole și se termină la răsărit cu o absidă circulară la interior și poligonală, cu cinci laturi, la exterior. Numai una dintre cupole este atât de înălțată, încât poate fi observată din exterior, cealaltă având o acoperire de capotă aplatizată. Absida este străpunsă de trei mari ferestre cu partea de sus în plin centru. Marea cruce din mozaic pe fond de aur, care ornează absida, acolo unde tradiția bizantină plasa imaginea Theotokos (cea care a dat naștere lui Dumnezeu), este o mărturie remarcabilă a artei iconoclaste. De altfel, pe pereți, în cupola centrală și în nartex, sunt vizibile alte fragmente de acoperământ mozaical din aceeași perioadă. Nave laterale înguste sunt demarcate de coloane fine, deasupra cărora se extind galeriile pentru femei, galerii ce urmăresc conturul zidăriei masive, cu intrânduri sub magnifice arcuri ce susțin cupola principală După cucerirea Constantinopolul de către turci în 1453, biserica a fost încorporată în palatul Topkapi, dar nu a fost transformată niciodată în moschee. O vreme a servit ca arsenal.

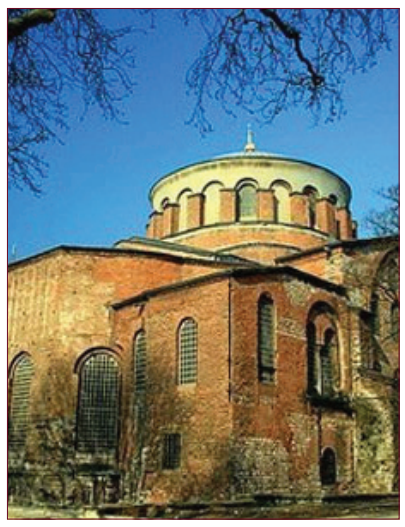

Datorită acusticii deosebite aici se țin concerte și Festivalul de Muzică Internațională de la Istanbul. „Sfânta Irina” păstrează trei elemente pe care nu le găsești în nicio altă biserică bizantină: *Synthrononul* (cinci rânduri de trepte în altar folosite probabil de preoți în timpul slujbelor), pe absida altarului o cruce neagră pe fond aurit datând din perioada iconoclastă și sarcofagele de porfir din curtea din spatele bisericii. Câteva împărătese bizantine (printre care Irina, soția împăratului Constantin al V-lea) au fost înmormântate aici.

În timpul sultanului Ahmet al III-lea (1703-1730), biserica a fost transformată în muzeu de arme. Biserica „Sfânta Irina” a fost în întregime reparată de către Field Marshall, Ahmed Fethi Pașa, în anul 1846, devenind primul Muzeu Național. A fost „muzeu militar” între 1908-1978, apoi a fost predată Ministerului Culturii. Trebuie menționat faptul că biserica se poate vizita numai cu aprobarea custodelui măreței catedrale „Sfânta Sofia”.

» continuare în următoarele numere

Pr. Cornel Marcu

Părintele Dumitru Giurgiu, slujitor devotat al Bisericii lui Hristos

„Inima preotului trebuie să fie o inimă deosebită, strălucind mereu de credința în Iisus Hristos. Inima preotului trebuie să ardă ca un foc, răspândind lumina Evangheliei, de la iubirea crucii lui Hristos” – spunea Sfântul Ierarh Luca al Crimeei despre sublima chemare și misiune pe care o are preotul. Un astfel de slujitor este părintele Dumitru Giurgiu, care a văzut lumina zilei în data de 8 noiembrie 1948, într-o familie de buni creștini, în localitatea Poiana Vadului, comună binecuvântată de Dumnezeu cu oameni sinceri și harnici.

După definitivarea studiilor primare și gimnaziale, tânărul Dumitru și-a continuat studiile la Seminarul Teologic de la Curtea de Argeș, completându-le la Seminarul din Cluj, pe care l-a absolvit în anul 1971.

La data de 27 august 1971, s-a căsătorit cu tânăra Rafila Pașca, iar Dumnezeu i-a binecuvântat cu cinci copii: Ioan-Ovidiu, Dan, Mihail, Ana-Maria, și Ștefana-Sofia. La data de 1 noiembrie 1971, în urma hotărârii Permanenței Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, tânărul absolvent Dumitru Giurgiu a fost numit preot al parohiei Alecuș cu filia Sînbenedic, județul Alba, fiind hirotonit de către vrednicul de pomenire Mitropolitul Ardealului Nicolae Mladin, iar apoi, începând cu anul 1997, și-a continuat activitatea și misiunea în parohia Noșlac, până în momentul încetării activității în vederea pensionării la limită de vârstă, în data de 1 iulie 2016. Întrucât Pronia Divină l-a rânduit să păstorească în cele două parohii, părintele a lăsat aici urme, trăiri și amintiri profunde. În primul rând, creștinii îl poartă în suflete cu multă dragoste și dor. Și asta spune mult! Apoi, a iubit foarte mult biserica și rugăciunea.

În parohia Alecuș, părintele a găsit o biserică nefuncțională, fiind bombardată în cel de-al Doilea Război Mondial, și pe care, împreună cu credincioșii, a reușit să o refacă între anii 1972-1973, pentru a se putea săvârși în ea sfintele slujbe. A realizat pictura în tehnica *fresco* între anii 1980-1987, urmând ca în data de 15 iulie 1990, biserica din această parohie să primească înger păzitor prin sfințirea oficiată de către Preasfințitul Andrei. De asemenea, în perioada 1990-1996, părintele a refăcut biserica monument istoric din filia Sînbenedic și a construit o nouă casă parohială. În Parohia Noșlac, sfinția sa a introdus încălzirea centrală, a izolat exteriorul bisericii și a dublat geamurile pentru un mai bun confort termic în timpul iernii. Totodată, a înfrumusețat casa parohială cu geamuri și uși termopan.

Însă părintele a construit mai mult în ogorul sufletelor credincioșilor din parohiile unde a slujit, ajungând în scurt timp să se distingă atât prin inteligența sa nativă, cât și prin râvna cu care-și păstorea credincioșii. În acești ani de rodnică preoție, a născut suflete pentru Împărăția lui Dumnezeu, a mângâiat pe cei întristați, a ajutat pe cei obidiți, a dăruit multor suflete eliberarea de sub povara greșelilor, fiind vasul ales al Domnului prin care Duhul Sfânt își revarsă cu îmbelșugare darurile sale peste oamenii credincioși. Pentru dăruirea și jertfelnicia de care a dat dovadă, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Andrei i-a acordat distincția bisericească de *iconom-stavrofor*, adică dreptul de a purta crucea pectorală, drept care se dă celor mai vrednici dintre cei vrednici.

Începând cu data de 19 martie 2017, părintele s-a îmbisericit la Mănăstirea Dumbrava.

Pr. Ioan Bogdan

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

Ce reprezintă iconostasul, catapeteasma sau tâmpla, bisericilor și care este simbolismul icoanelor?

Tâmpla, catapeteasma sau iconostasul este acel perete ca un paravan, acoperit de icoane, care separă altarul de restul bisericii. Termenul de *iconostas* datează din sec. al XIII-lea și este întrebuințat mai ales de către teologii și istoricii apuseni de artă, dar și de cei ruși. El mai desemnează și pupitrul sau analogul fix, așezat de obicei în fața soleii, pe care stă așezată icoana hramului bisericii, a Învierii sau a sărbătorii prăznuite, în fața căreia se închină credincioșii când intră în biserică.

Cuvântul *catapeteasmă* este de origine greacă și provine de la un verb care înseamnă „a desfășura o pânză”. Catapeteasma o întâlnim ca perdea și la Cortul mărturiei, dar și la altarul Templului din Vechiul Testament, la Sfânta Sfintelor, și în Noul Testament. În bisericile creștine vechi, această perdea închidea intrarea în altar prin grilajul scund care despărțea altarul de naos. Dacă termenul de iconostas s-a încetățenit mai mult la ruși, în schimb, la greci și la români a rămas curent, alături de catapeteasmă, cel de *tâmplă*, care derivă de la templu.

În forma și mărimea actuală, tâmpla este o apariție destul de târzie în evoluția tipului arhitectonic bizantin al bisericilor ortodoxe. Bisericile creștine vechi, atât în Răsărit, cât și în Apus, nu aveau tâmplă sau catapeteasmă. Până prin secolele VIII-IX, pretutindeni, altarul era separat de naos printr-un grilaj făcut din lemn, piatră, marmură sau fier, de înălțimi diferite. Cu vremea, în Răsărit, acest grilaj s-a înălțat, iar pe el s-au așezat icoane, la început a Mântuitorului și a Maicii Domnului, apoi ale sărbătorilor mari ale sfinților apostoli și profeți, având în vârf crucea. Catapeteasma s-a dezvoltat încetul cu încetul și de la sine. La dezvoltarea ei a contribuit înflorirea cultului icoanelor, după înfrângerea iconoclasmului, adică acea perioadă de luptă împotriva lor (725-842), dar și nevoia de a feri de privirile credincioșilor laici tainele săvârșite în altar. Catapeteasma este socotită drept foarte necesară pentru săvârșirea jertfei euharistice (a Sfintei Liturghii), deși există și în Răsărit, în mod excepțional, biserici fără catapeteasmă, la acestea adăugându-se și cele vechi, anterioare secolelor VII-XIV.

Iconostasul bizantin, care nu avea la început decât două sau trei rânduri de icoane, s-a îmbogățit mai ales în Rusia, unde i s-au adăugat o serie de modificări, înmulțindu-se rândurile de icoane și distribuirea lor. La începutul secolului al XIV-lea, ia naștere catapeteasma de zid. În secolul al XVI-lea, catapeteasma deplin formată este răspândită în toată lumea ortodoxă.

Comunicația între altar și naos se face prin două feluri de uși: împărătești și diaconești. Ușile centrale, *împărătești*, poartă această denumire deoarece prin ele intră „Împăratul Hristos”, sub forma Evangheliei. Pe aici, odinioară, intra împăratul bizantin spre a aduce jertfă și a se împărtăși. Astăzi, arhiereii intră și ies din altar în timpul serviciului divin numai prin ușile împărătești**.** Laicii, care sunt primiți în altar în mod cu totul excepțional, nu au voie să circule prin ușile Împărătești; de asemenea, nici preoții, dacă nu se află in timpul săvârșirii actului liturgic. În spatele ușilor împărătești se află perdeaua sau *dvera* (din slavonul *dveri* – ușă). Prin ușile laterale, numite *diaconești*, intră și ies diaconii. Prin acestea, credincioșii comunică cu preotul, aducându-i la altar darurile de jertfă (pomelnice, prescuri, lumânări).

Arta icoanelor este simbolică, lumea înfățișată în pictura iconografică fiind orientată către veșnicie. Prin simplitatea și schematismul portretelor, prin silueta figurilor, persoanele sfinte zugrăvite pe icoane, precum și pe pereții bisericilor, oferă impresia unei seninătăți descătușate de viața naturală și a unei detașări de lumea aceasta. De aceea, în pictura ortodoxă, icoana nu este o copie sau reproducere fidelă a realității din lumea văzută, ci simbolul unei creaturi duhovnicești. Icoana trezește sentimentul comuniunii cu lumea sfinților, simbolul fiind o punte care leagă două maluri: vizibilul de invizibil, pământescul de ceresc, empiricul de ideal. Creștinul se roagă în fața icoanelor ca înaintea lui Dumnezeu și a sfinților, fără a le socoti idoli. Icoanele au un netăgăduit rol instructiv. Ele au fost și sunt un neîntrecut mijloc didactic și catehetic pentru credincioși, servind drept cărți puse la îndemâna celor care intră în biserică. Ele constituie o Evanghelie vizuală sau o variantă picturală a Evangheliei.

Nicolae D. Necula, *Biserică și cult pe înțelesul tuturor,* Editura Europartner, București, s.a., p. 33-35, 40.

» continuare din pag. 2

Poesis - Poesis - Poesis

Ierarhului
de Pr. Valentin Creț
Purcărești, jud. Alba

Am căutat și-am tot găsit
pe-acest pământ de toate cele,
dar astăzi iarăși te-am privit
cu toate lacrimile mele.

M-ai ajutat să tot găsesc
și mari și mici si toate cele
și toate ce-am nădăjduit
eu m-am împărtășit cu ele.

Am căutat ca să găsesc
limanul visurilor mele,
iar tu când m-ai călăuzit
eu m-am împărtășit cu ele.

M-ai sfătuit, m-ai îndrumat
și mi-ai călăuzit speranța
te-am pipăit și-mbrățișat
și m-am împărtășit cu viața.

Eu mi-am dorit să te cunosc
să mă călăuzești pe cale
și-n fiecare zi să cresc
în toate sfaturile tale.

Te-am ascultat când te-am privit
și ochii-mi ți-au sorbit privirea
m-ai dojenit și m-ai iubit
mi-ai povestit ce-i nemurirea.

Întotdeauna-m înțeles
că-i importantă-n viață calea
pe care și eu am de mers
și să bătătoresc cărarea.

Cu toate lacrimile mele
și cu tot zâmbetul meu
să merg vânjos, să calc cărarea
să mă-ntâlnesc cu Dumnezeu.

Și doar atunci să-mi amintesc
cât de frumos a fost cu tine
pe cale să călătoresc
și să-mplinesc ce se cuvine.

Căci niciodată nu pot ști
ce e știința sau ce-i mâine
de nu te vei călăuzi
după ființa cea din tine.

Ea îți va spune-ntotdeauna
să-L asculți pe Dumnezeu
căci veșnicia-i numai una
și unul e sufletul tău.

Mulțumesc, Măicuță Sfântă
de Rafila Moldovan
Idicel-Sat, jud. Mureș

Mulțumesc, Măicuță Sfântă
Pentru al tău ajutor,
Pentru grija ta cea multă
Care-o ai pentru popor.

Mâna ta-i asupra noastră
În necazul cel mai greu,
Când Îi cerem ajutorul
Lui Iisus, Fiului tău.

Te rugăm, Măicuță Sfântă,
Să ne-ajuți întotdeauna,
Să ducem până la capăt,
Chiar de e cu spini cununa.

De-am dus dor pe-această lume
De părinți, surori și frați,
Măcar pe tărâmul veșnic,
Să fim iarăși adunați.

Strânge-ne la piept cu drag
Căci suntem copiii tăi,
Și străbatem furtuni grele
Printre oamenii cei răi.

Cartea lunii

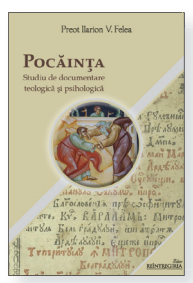

Pocăința. Studiu de cercetare teologică și psihologică

Autor: Preot Ilarion Felea
Editura: Reîntregirea
Nr. pagini: 422
Anul: 2018

Teclele berbecilor și Berbecarii

Berbecul este un simbol al puterii. Ne aducem aminte în sensul acesta de celebra legendă despre Iason și lâna de aur, despre care se spune că, în timpul lui Homer (secolul VIII î.Hr.), era cunoscută de toată lumea. Ideea principală a acestei legende constă în găsirea lânii de aur, aparținând unui berbec fermecat cu numele de Chrysomallos, trimis de către zei pentru a-i salva pe copiii regelui Athamas și ai zeiței norilor, Nephele. Iason și corăbierii de pe Argo încearcă să găsească această lână tocmai pentru că se considera că cel care o va purta pe umeri va deține puterea absolută asupra lumii. Deci, putem spune că mitologia clasică a influențat-o pe cea românească în această privință, tocmai pentru că și la noi berbecul este considerat a fi un animal sacru, ce simbolizează fecunditatea, forța, curajul, dar și încăpățânarea. De asemenea, în viața satului românesc, se crede că berbecul este aducător de noroc și un receptor al energiilor cerești.

Majoritatea etnografilor susțin că *Teclele* și *Berbecarii* sunt sărbători închinate, de fapt, lupilor, cei mai mari dușmani ai turmelor de oi. Însă, etnograful Marcel Lutic, în lucrarea *Timpul sacru. Sărbătorile de altădată*, este de părere că toate ritualurile întreprinse cu ocazia *Teclelor* vizează berbecul, care aici are valoare de *animal-totem*: „Interdicțiile specifice acestei sărbători ne dezvăluie faptul că, la început, *Teclele* erau ținute întru amintirea strămoșilor mitici, strămoșii aceștia luând acum înfățișarea unor berbeci. În aceeași ordine de idei, amintim că berbecul era și simbolul sacrificiului adus divinităților familiei și sufletelor strămoșilor”. Această precizare este destul de sustenabilă mai ales dacă ne aplecăm atenția asupra ornamentației populare românești care are la bază *coarnele de berbec*. De la împletitura părului femeilor (care simbolizează aceste coarne de berbec, după cum afirmă antropologul Cristian Istrătescu-Târgoviște în studiul *Simbolistică, ornament, ritual în spațiul carpatic românesc*) și imprimeurile cusute manual pe ștergarele de nuntă, covoare, perdele etc., și până la semnul protector al coarnelor de berbec încrustate sau pictate pe porțile, grinzile, ferestrele, piesele de mobilier și uneltele realizate de tâmplari, acest străvechi simbol totemic ocrotește viața țăranului român prin grija strămoșilor care au trecut la cele veșnice.

Astfel, în data de 24 septembrie sunt *Teclele berbecilor*, sărbătoare populară care și-a luat numele de la Sfânta Muceniță Tecla, cinstită de Biserică în aceeași zi. Însă, în gândirea populară românească, *Teclele* sunt reprezentări mitice malefice, foarte periculoase, care aduc asupra celor care le necinstesc foc, boli și lupi asupra turmelor din gospodării. Lupul a reprezentat dintotdeauna un pericol pentru turmele de oi și tocmai de aceea ciobanii se tem de el, fiind tentați astfel să țină orice obicei și tradiție care ar duce la ocrotirea de ravagiile făcute de acest animal. În zona subcarpatică, în această zi, întâlnim cele mai severe interdicții de muncă: nu se mătură, nu se aruncă cenușa din casă (crezându-se că așa se va împiedica înmulțirea lupilor), nu se lucrează lâna și nici alte piei de animale. Ziua de 25 septembrie este o zi de pauză între sărbători, urmând ca din data de 26 septembrie, timp de trei zile, să se desfășoare *zilele Berbecarilor*, în cinstea *Filipilor*. Dacă ziua de 24 septembrie are ca scop îmbunarea unor zeități malefice, începând cu ziua de 26 și până în 28 septembrie sunt venerați *Filipii*, reprezentări mitologice care sunt înconjurate de bunătate, fiind considerați și protectori de rele, ocrotitori ai berbecilor și ai turmelor și dușmani ai lupilor. Și în această perioadă de trei zile întâlnim interdicții importante de la anumite munci: nu se coase, nu se împunge cu acul în niciun material textil și mai ales în piele, nu se coșește, nu se taie nimic, nu se dă cu împrumut, nu se duc sacii la moară și nici nu se mătură. Cu alte cuvinte, în această zi trebuie evitate toate acele munci care ar duce la folosirea unor obiecte ascuțite, pentru a nu face referire la colții ascuțiți ai lupilor. Pe lângă aceste interdicții muncitorești, femeile au și ele o serie de obiceiuri și ritualuri pe care le țin cu sfințenie în aceste zile: nu lucrează după apusul soarelui și nu numai că nu folosesc obiecte cu dinți și obiecte ascuțite, ci chiar le înfășoară în materiale textile, după care rostesc o formulă magică de alungare a lupilor.

După cum am văzut, proveniența acestor sărbători și simbolistica lor este destul de complexă și profundă, însă înțelesul lor a fost destul de mult simplificat, ajungându-se chiar la dispariția acestor tradiții în multe dintre zonele țării noastre. Aceste două sărbători populare sunt, oarecum, o prelungire a zodiacului Berbecului care este o zodie solară ce începe în preajma echinocțiului de primăvară (20 martie) și se încheie în perioada celui de toamnă (23 septembrie). Aceste două sărbători populare rămân dovada vie a importanței păstoritului pentru viața satului românesc, din cele mai vechi timpuri.

Glasul Evangheliei

Luna octombrie, reiterăm, pentru că se întoarce și trece atât de repede timpul, numai *noi doar trecem, și nu ne mai întoarcem*, este brumărelul trecerii noastre prin vămile timpului fizic, dar nu numai; este asemenea zării dulce amară a realității și iluziilor, este asemenea fugii de tine însuți uneori, când mai ales noi, cei avizați, am dori conspirativ să ne ascundem firele de păr rebele și albite, refuzând cu încăpățânare, dar și zadarnic, să acceptăm nu doar toamnele, cât mai ales, toamna vieții; cei tineri și cei în puterea vârstei să profite de prietenia visului și de *semnalul* înțelepciunii. Este timpul straniu al unui amestec de figuri nepământești și miracole, în realitatea și închipuirea care se consumă într-o lumină nefiresc de limpede, rece si discret-efemeră; este și răstimpul dorurilor demult trecute, și care au lăsat în suflete doar nostalgie nedefinit și amintire (…) Poate niciodată, ca în octombrie, gândul / visul nostru nu seamănă într-atât cu *steaua* Eminescului – poate, pentru că acum cerul, în imensitatea lui mai înstelată ca niciodată, ascunde și deopotrivă descoperă privirii și imaginalului noastre, dacă încă sunt ingenue și uimite, minunea de stele călătoare, surâzând cerului și lucrării lui Dumnezeu, ca-n Psalmul 103: „Cel ce-ntinzi / a întins cerul ca un cort (…) Cel ce ai / a întemeiat pământul pe întărirea lui și nu se va clătina în veacul veacului"; și așa, gândul / visul nostru fi-va „din mii de zări de cântece cuprins / și limpezit a perlă-ntru-nviere".

Duminica a 20-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain); Ev. Luca 7, 11-16;

Duminica a 24-a după Rusalii (Învierea fiicei lui Iair); Ev. Luca 8, 41-56;

Duminica a 21-a după Rusalii (Pilda Semănătorului); Luca 8, 5-15;

Duminica a 23-a după Rusalii (Vindecarea demonizaților din ținutul Gherghesenilor); Ev. Luca 8, 26-39.

Ambele pericope vorbesc despre minuni care au ca obiect omul, despre învieri din morți; *beneficiarii* milei și atotputerniciei lui Dumnezeu fiind doi tineri, fiul văduvei din Nain și fiica lui Iair, mai marele sinagogii. De bună seamă că nu întâmplător, învierile din morți întâmplate în Sfânta Scriptură au ca beneficiari tineri sau foarte tineri (proorocul Ilie aduce la viață un copil; Elisei învia-ză un prunc; Sfântul Apostol Petru o învia-ză pe Tavita; iar Sfântul Apostol Pavel pe tânărul Eutihie); vorbim, în cauză, subsidiar, despre infailibilul pedagogiei și a paradigmelor divine, dat fiind faptul că tinerețea este ablativă iureșului vieții, frumoaselor risipe, dar și bunătății și fidelității necondiționate, acceptării, receptării și asumării mesajelor-miracol și înnoirii gândului și cugetului, care coabitează perfect cu vibrația spirituală și cu pietatea pură, nedisimulată, nesistematizată și nici ajustată de interese, influențe și formalism (…) Adică, este segmentul de viață umană, care trebuie ocrotit și proniat cu totul particular. Se zice că o mamă poate face orice pentru copilul ei, mai puțin să moară în locul lui, dat fiind faptul că decizia nu îi aparține; tocmai, de aceea, este foarte dramatică și de nepătruns atitudinea unei mame, care este pusă în situația de a vedea că cel care i-a fost lumina ochilor, că cel pentru care ar fi îndurat orice, că cel pentru care în inima ei nu sunt înscrise decât iertarea și iubirea nu mai este. Mamele sunt caractere și firi cu totul particulare, prin puterea de înțelegere, de îngăduință, prin înțelepciunea cu care știu să nu observe culpe și responsabilități, atunci, mai ales, când este vorba de copiii lor, prin discreție, atunci când trebuie să sufere, prin risipa de iubire, când sunt fericite. Durerea / suferința poate fi, paradoxal, și o stare de grație, dacă ai putea să îi recunoști, subliminal, cauzele și, mai ales, să îi înnobilezi urmările; asta face, cu prisosință, o mamă încercată de durerea / suferința supremă.

Pilda semănătorului este și o *evaluare* a tipurilor de oameni, a caracterelor lor diferite; asta, pentru că atunci când este vorba de receptarea și trăirea în duhul și cuvântul lui Dumnezeu, cu mici excepții, lumea se împarte în: periferici, superficiali, ușori de minte, inimă și suflet, pe de o parte; încăpățânați, învârtoșați, împietriți, reci, răi, bolovănoși, fără pic de suflet, pe de altă parte; în toată vremea neastâmpărați, dedublați, ușuratici, ridicoli, fără personalitate, slabi de fire, pantomimi ai moralei, în altă ordine de idei; din fericire, sunt încă atât de mulți oameni de bun simț, trăind un admirabil simț al răspunderii și al datoriei, *frumoși la gând și grai*, discreți, umili, generoși, iubitori de Dumnezeu și de aproapele, trăitori ai credinței, cu asupra de măsură. Ce privilegiu, ce mare noroc, este acela să poți trăi în legea lui Dumnezeu, să îi poți asculta și urma cuvântul și, mai ales, să îi împlinești voia; așa, toată viața îți va fi o cronică a fericirii, un orizont al speranței și nădejdii, zile și nopți de tihnă, întotdeauna căutând în legea lui Dumnezeu răspunsuri la orice problemă (...) Doar o asemenea conștiință este în stare să îndure și să înfrunte insidia cu care se terfelesc noblețea caracterială, virtutea lucrătoare prin faptele sufletului îmbunătățit (vezi, de ce nu, cum se încearcă vituperarea, persiflarea și umilirea *atitudinilor* precum sinceritate, sensibilitate, castitate, credincioșie, blândețe, bunătate ș.a.m.d).

Fire labilă, imprevizibilă, multă superficialitate, egoism, atragere în capcanele periculoase ale vieții, este în expresie omul prins de lucrarea diavolului; este ceea ce a aflat Iisus Hristos și în ținutul Gadarului. Este bine, dar, că și de astă dată în întâlnirea dintre puterea celui tare, diavolul, și puterea Celui mai tare, Dumnezeu, a ieșit învingător Dumnezeu. Beneficiarul, privilegiatul, acestei întâlniri a fost însuși omul (…) *Îndrăcitul* are, ca simptome la vedere, privirea împrăștiată, feroce, întunecată, este neliniștit, precipitat, imprevizibil, furios, râde ori plânge fără motiv și, nu o dată, urlă înfiorător; puterile lui sunt peste măsură de mari, doar că nu sunt ale lui, ci ale aceluia care îl stăpânește; este violent, toate mădularele i se mișcă spasmodic, și adesea cade într-o inconștiență epileptică; totul este cu atât mai dureros cu cât lucrarea diavolului este o realitate, o durere, o evidență. Însă demersul *exorcizării* – adică lucrarea legată de *alungarea* celui rău și de *recuperarea* psihică și fizică a celui prins – trebuie să depășească contingentul și, în niciun caz, exorciștii să nu facă pe substituții, tocmai, pentru că exorcistul, în sine, este tot atât de neputincios ca și *pacientul* său. Cel care face minunea este, de fapt, *Bunul*, *Atotputernicul* și *Milostivul* Dumnezeu. Dacă nu gândim, nu învățăm și nu facem așa, putem fi socotiți ignoranți, impostori și negustori de iluzii, față de semeni, și blasfemici, față de Dumnezeu. Fără îndoială, că în rândul preoților sunt foarte mulți slujitori vrednici, care chiar au darul vindecării de lucrarea celui rău; un atare om este de departe un miracol pentru semeni; el are știința și *conștiința* de a subsuma propria personalitate voii lui Dumnezeu și slujirii oamenilor, de a aduna, a lumina și pacifica lumea, este sincer, smerit, solemn, de bun simț, foarte discret, peste măsură de prudent, de înțelegător și de generos. Este întotdeauna spontan și foarte înțelept, atunci când decide ceva în cauză; nu cultivă niciodată fricile, dimpotrivă insinuează în oameni luciditatea, speranța și credința, este blând și are răbdare nelimitată; este un om al jertfei perpetue, totul în numele și spre slava lui Dumnezeu (…) În vremea aceea, se zice, Francis Bacon, într-o carte de interviuri, publicată și la noi, mărturisea că visul său de artist este „să creeze cel mai bun tablou despre strigătul uman"; extrapolând, putem spune că deja există consacrate câteva dintre cele mai triste și indezirabile chipuri, despre omul-neom: îndrăcitul, tâlharul, sperjurul, politicianul, trădătorul, desfrânatul, delatorul, criminalul etc; altcum, nu prea mai avem din ce compune un tablou despre milă și compasiune, despre *inimile de aur* ale civilizației, care, culmea, devin tot mai puține, în vreme ce suferința crește.

Pr. Iosif Zoica

Odiosul Dictat de la Viena din 30 august 1940, nedreptate și atentat la integritatea hotarelor României (I)

Dictatul de la Viena a fost un act internațional încheiat la 30 august 1940, prin care România a fost silită să cedeze aproape jumătate (43.492 km^2) din teritoriul Transilvaniei, în favoarea Ungariei horthyste. Acest act a fost impus de Germania nazistă și Italia fascistă, în timpul celui de al Doilea Război Mondial, sub titlul de „arbitraj".

Fascismul, în diferitele variante, nazism, horthysm etc., a apărut în Europa ca ideologie și curent politic în perioada de după Primul Război Mondial. În politica sa agresivă, războinică, fascismul punea tot mai evident în primejdie gravă libertatea și independența popoarelor, pacea și securitatea mondială. Grupările fasciste au instituit regimuri politice totalitare, au anulat drepturile și libertățile politice și cetățenești, au instituit practica suprimării și terorizării adversarilor, au proclamat deschis doctrina superiorității forței, nu numai în politica internă, dar și în relațiile externe. Se urmărea astfel realizarea pe această cale a tendințelor de încălcare și revizuire a tratatelor internaționale, de expansiune imperialistă, cărora le-a căzut victimă atâtea țări și popoare, printre care și România și poporul român.

Contestând legitimitatea tratatelor de pace încheiate după Primul Război Mondial și dreptul sacru al popoarelor asupra teritoriilor pe care s-au format și au creat o străveche civilizație, statele revizioniste și fasciste au practicat o politică de dictat imperialist, de amestec brutal în treburile interne ale altor state, de „atâțare" a minorităților la acțiuni vizând destrămarea unității statelor în granițele cărora se aflau. După instaurarea dictaturii hitleriste în Germania, în ianuarie 1933, pericolul fascist și revizionist a căpătat noi dimensiuni, amenințând nu numai cuceririle democratice obținute de numeroase popoare, ci, îndeosebi și în primul rând, existența sau integritatea teritorială a multor state și popoare, pacea și securitatea mondială.

Începând cu anul 1938, situația internațională a României a devenit tot mai complexă, aceasta datorându-se, în primul rând, extinderii agresiunii statelor fasciste spre sud-estul european. În mai 1938, Nicolae Iorga avertiza: „Eu îmi fac datoria cunoscătorului de trecut, încă o dată: Fereștete, popor al meu, căci mari primejdii ți se pregătesc!". Tot ce se petrecea era o dovadă a ignorării prevederilor tratatelor de pace de după Primul Război Mondial, stabilite pe principiul naționalităților și în baza hotărârii de autodeterminare a popoarelor.

Dându-și seama de situația grea în care se află România și dorind să profite de izolarea acesteia pe plan internațional pentru satisfacerea revendicărilor lor teritoriale, cercurile guvernante horthyste și-au intensificat, la sfârșitul lunii iunie 1940, campania revizionistă împotriva României. În acest scop, la 27 iunie 1940 a avut loc, la Budapesta, o ședință a guvernului ungar, la care s-a hotărât să se acționeze cu toate mijloacele pentru ca România să fie „constrânsă să satisfacă pretențiile teritoriale ungare".

Amenințările la adresa României au indignat profund opinia publică. Armata și întregul popor român își afirmau hotărârea de a se opune cu arma în mână ciuntirii teritoriului național. În Baia Mare, de pildă, în rândul maselor se auzeau tot mai des cuvintele: „Nu admitem înstrăinarea vreunei părți a țării și, prin urmare, nici diminuarea sau dezmembrarea Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului sub niciun pretext. Niciun fel de sacrificiu nu va fi prea mare pentru a ne menține onoarea, demnitatea și patrimoniul național!". Sintetizând atmosfera generală și la Alba Iulia, la marea demonstrație de protest desfășurată în Piața Mihai Viteazul, participanții și-au afirmat hotărârea fermă de a nu ceda „nicio brazdă" din pământul scump al Patriei. „Vrem arme! Vom muri cu toții, dar nu ne vom da țara cotropitorilor!", afirmau aceștia, cu hotărârea nestrămutată de a face sacrificiul suprem pentru apărarea țării.

Dezlănțuirea celui de-al Doilea Război Mondial, concesiile și cedarea în fața Germaniei hitleriste, lipsa de unitate și fermitate a statelor europene și a altor state în fața politicii agresive a imperialismului german, schimbarea raportului de forțe pe plan european în favoarea țărilor agresoare, adepte a politicii de revizuiri și cotropiri teritoriale, dezmembrarea frontului țărilor și forțelor ce militau pentru menținerea păcii și securității mondiale au contribuit la izolarea României în viața politică internațională și au favorizat aducerea la cârma țării a unui regim de dictatură militaro-fascistă. La 26 iunie 1940, în urma unor note ultimative ale guvernului sovietic, guvernul român a fost nevoit să cedeze teritoriul dintre Prut și Nistru și partea de nord a Bucovinei, care au fost încorporate Uniunii Sovietice.

Șantajul exercitat de conducătorii naziști a îmbrăcat forme amenințătoare cu ocazia vizitei de la sfârșitul lunii iulie în Germania a primului ministru Ion Gigurtu și a ministrului afacerilor străine din România, Mihail Manoilescu, ocazie cu care Joachim von Ribbentrop, ministrul de externe al Germaniei, declara că sosise „marea perioadă a revizuirii tratatelor" și recomanda României să ajungă la o înțelegere cu guvernul Ungariei. Recomanda grăbirea acestor înțelegeri pentru a evita unele consecințe serioase și grave. Tot în această perioadă, reprezentanții României au avut o întrevedere și cu Hitler, care a ținut și el să remarce că România trebuie să cedeze Ungariei horthyste o parte din Transilvania, astfel încât să se realizeze un compromis „între vechile și actualele posesiuni". Dictatorul german a precizat că dacă România nu ajunge la un acord cu Ungaria, atunci „Germania va cumpăni cu atenție interesele ei și ar putea să considere aceste interese atât de vitale, încât, în anumite condiții, ar fi gata să lupte, în cazul când cineva le-ar leza". În timpul vizitei, reprezentanții guvernului român au predat lui Hitler răspunsul regelui Carol al II-lea la scrisoarea acestuia din 15 iulie, prin care accepta „calea" propusă de Hitler, dar căuta să-l convingă pe acesta să impună guvernelor ungar și bulgar moderație. România se afla într-o situație critică, fiind la cheremul puterilor Axei, țara noastră fiind catalogată de Hitler ca fiind dușmană Axei.

» continuare în următorul număr

Dragomir Vlonga

Tulnicul – simbol al Țării Moților

Tulnicul face parte din familia buciumelor, instrumente muzicale tradiționale de suflat, folosite încă de pe vremea dacilor de către păstori, în tot arealul carpatic. În România există cea mai mare familie de buciume de pe întreg continentul, cu lungimi cuprinse între 1,3 și 3 m, cu forme cilindrice sau conice, drepte sau încovoiate la unul din capete.

Despre tulnic se cunosc însemnări pe firul istoriei până la anticii greci. Astfel, Fidias, celebrul sculptor al Antichității grecești, lucrând la măreața statuie a zeiței Gaea (pentru templul ei din Atena), o înfățișează șezând pe un tron și ținând în mână un timpan, tulnic sau surlă. Vechii scriitori greci ne confirmă că în Antichitate, această divinitate era imaginată cu tulnicul în mână. Chiar și în folclorul românesc, apare Maica Domnului ținând în mână un tulnic de aur, din care răsună cântecul în cele patru colțuri ale lumii, iar pământul se cutremură.

Acest instrument a făcut parte din viața păstorilor cel puțin 2000 de ani, servind fie ca instrument muzical pentru diferite ritualuri: nuntă, botez, înmormântare, evenimente pastorale sau religioase, sau ca instrument de comunicare, prin care se chemau animalele sau se anunțau diferite activități: clăci, șezători etc. fie erau anunțate anumite primejdii și pericole, cum ar fi: furtuni, incendii, atacul animalelor de pradă sau pericolul unui război. Pentru toate acestea, sunetele erau diferite, moții știind a le face cu tulnicul, a le asculta și a le „citi” înțelesul. Un variat cod de semnale s-a folosit pentru atenționarea vecinilor sau a întregii colectivități despre diferitele pericole care o pândea, începând cu cei care le dijmuiau produsele și încheind cu cei care ne cotropeau țara, jefuind și pustiind casele și satele în invazii și războaie. Fiecare gospodărie își avea codul ei de semnale cu tulnicul, prin care cei de acasă comunicau cu păstorii de la „mutături” și „colibi”, cu bărbații plecați după lemne, la coasă sau la diferite activități. Cu tulnicul își cântau fetele dorul și tot cu tulnicul au fost chemați moții la luptă pentru libertate și dreptate.

Făurirea tulnicelor se face după un anumit tipic, păstrat și transmis din moși-strămoși, și ca orice meserie are dichisurile ei; lemnul care „va cânta” (din brad sau din molid) trebuie ales din anumite locuri, de pe înălțimile stâncoase și în anumite condiții: curățat de coajă și cioplit, lemnul este lăsat la uscat în casă la umbră; după uscare se șlefuiește, se despică în două părți simetrice din care vor rezulta cele două jumătăți de tub (doage), care vor fi lipite cu rășină de brad și înfășurate cu nuiele subțiri de jneapăn (ienupăr), culese primăvara, pline de sevă; ultima etapă este cea a desăvârșirii instrumentului prin decorarea sa artizanală. Înainte ca tulnicul să fie folosit, el trebuie să fie udat (lemnul se umflă și tubul devine etanș). În trecut, păstorii udau tulnicul cu zer, dar la fel de bine tulnicăresele din Țara Moților udau tulnicele în apa învolburată a Arieșului.

Arta tulnicelor este astăzi pe cale de dispariție; bătrânii care știau „să le dea viață” și „moațele” de odinioară care „știau să le dea glas” s-au dus, iar tinerii nu mai dețin cunoștințele necesare. De la o practică uzuală, cântatul din tulnic se mai face astăzi doar în scop turistic, în special la „Târgul de fete” de pe Muntele Găina, la Zilele Lemnarilor din Horea, dar și la alte evenimente din Munții Apuseni, cum ar fi primirea arhiereului în mijlocul comunității de moți, moment solemn de maximă emoție și bucurie a tuturor.

Până astăzi, tulnicul a rămas marea dragoste a moțului; în el și-a vărsat bucuria și amarul, prin el și-a arătat dorul de libertate și tot prin tulnic s-a înfrățit cu munții, cu codrii și cu apele.

Pr. Sorin Trif

Patristica

Sfântul Ierarh Ciprian, Episcopul Cartaginei

Sfântul Ciprian, după numele său latinesc Thascius Caecilius Cyprianus, s-a născut în anul 200, din părinți păgâni, și a murit ca mucenic la 14 septembrie 258. A fost episcop de Cartagina în timpul persecuției lui Valerian. După Fericitul Augustin, el este unul din cei mai importanți mărturisitori ai Bisericii din Africa de Nord în primele secole ale creștinismului. Nu trebuie confundat cu Sfântul Ciprian, fostul vrăjitor, pomenit de Biserică pe 2 octombrie.

Viața sa a fost scrisă de ucenicul și diaconul său, Pontius, și s-a transmis în latină sub numele de *Vita Cypriani*. S-au păstrat, de asemenea, și Actele proconsulare ale supliciului său, dimpreună cu originalul autentic al interogatoriilor la care a fost supus.

Înaintea convertirii sale, a profesat retorica mulți ani, după care a devenit mai întâi preot, iar apoi episcop de Cartagina, în 248 sau 249. A fost urmărit, interogat și persecutat în timpul împăratului Deciu, iar apoi trimis în exil, din care s-a întors după puțină vreme ca să combată ereziile instalate în cetate în lipsa sa. Sub împăratul Valerian (253-259), în timpul persecuțiilor, a fost mai întâi condamnat la exil (august 257), iar mai apoi decapitat împreună cu alți clerici responsabili ai Bisericii Cartaginei (între care și Flavian), în ziua de 14 septembrie 258, fiind acuzați de tulburările apărute în cetate.

Personalitate puternică a Bisericii creștine din Mitropolia Africii de Nord, Sfântul Ciprian a purtat o dispută teologică acută cu Papa Ștefan I al Romei (254-257) cu privire la validitatea botezului făcut de eretici, Sfântul Ciprian susținând că acest botez nu este valid. Sfântul Ciprian a scris în latină numeroase tratate și scrisori, mai puțin cunoscute de Biserica Răsăriteană, dar recuperate de teologia ortodoxă din secolul XX. Scopul lor principal este apărarea creștinismului în fața păgânilor, dar și întărirea creștinilor și apărarea credinței Bisericii în fața ereziilor. Între cele mai importante scrieri ale Sfântului Ciprian se numără: tratatul *Ad Donatum*, care cuprinde o frescă a decadenței morale a societății timpului său, *Ad Fortunanum*, lucrare ce îndeamnă la mucenicia creștină, *Despre cei căzuți* („cei căzuți” fiind creștinii care au cedat în timpul persecuției lui Deciu aducând jertfe idolilor), *Împotriva spectacolelor*, *Despre purtarea fecioarelor*, *Despre Rugăciunea domnească* și *Despre unitatea Bisericii* (*De Catholicae Ecclesiae unitate*, publicat în anul 251). Această din urmă lucrare este una din operele sale cheie, în care Sfântul Ciprian vorbește despre unitatea Bisericii și îi pune în gardă pe contemporanii săi despre ispita orgolioasă a creării unor „biserici paralele”. El concluzionează cu expresia „în afara Bisericii nu este mântuire” (*extra Ecclesiam nulla salus*), care a fost adeseori scoasă din contextul ei pentru a exprima că nimeni nu se mântuiește din cei necreștini. În fapt, Sfântul Ciprian se referea la cei care părăseau Biserica din orgoliu, alunecând în schisme sau erezii.

Scrisorile ierarhului cartaginez sunt documente istorice prețioase și importante pentru înțelegerea evoluției dreptului canonic bisericesc și a eclesiologiei. Stilul oratoric și literar al Sfântului Ciprian a devenit celebru mai ales datorită poetului Prudențiu (Aurelius Prudentius Clemens). Până la Fericitul Augustin (354-430), Ciprian al Cartaginei a fost modelul de necontestat al scriitorilor latini. Scrierile sale complete au fost publicate de multe ori și traduse integral sau fragmentar în diferite limbi.

Sfântul Ciprian, episcop, mucenic și teolog al Bisericii, este prăznuit la data de 13 septembrie atât în Biserica Ortodoxă, cât și în cea Catolică, sărbătoarea sa fiind menționată de cele mai vechi martirologii și calendare liturgice.

Sfântul Ciprian, Episcopul Cartaginei, *Scrisori,* traducere din latină: prof. Ion Diaconescu, prof. Ovidiu Pop, Ed. Sophia, București, 2011.

Actualitatea creştină

Preşedintele Academiei Române a deschis simpozionul din Sacramento dedicat Marii Uniri

Academicianul Ioan Aurel Pop a fost primul vorbitor în cadrul simpozionului „Serbarea Marii Uniri”, organizat luni, 3 septembrie 2018, la Sacramento, Statele Unite ale Americii, de parohia ortodoxă românească „Învierea Domnului” din oraş. El a rememorat personalitățile care au contribuit la împlinirea acestui vis al românilor din toate țările românești. Președintele Academiei Române a amintit etapele istorice care au dus la momentul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, respectiv *Declarația de unire a Sfatului Țării din Basarabia* de la 27 martie 1918 și *Moțiunea Congresului General al Bucovinei* de unire cu Țara Mamă la 28 noiembrie 1918.

Simpozionul s-a desfăşurat la *Clubhouse Hall*, la Carmichael Park, 5750 Grant Avenue, şi a fost precedat de slujba de *Te-Deum*, oficiată de Mitropolitul Nicolae. A doua alocuţiune din cadrul simpozionului a fost rostită de Sebastian Doreanu, istoric român din Denver, Colorado. El a prezentat tema *Aportul clerului român din Transilvania la realizarea Marii Uniri*. Prezentarea a fost însoțită de un slide show cu fotografii ale unor preoți și personalități participante la Primul Război Mondial și la evenimentele Marii Uniri. Istoricul a conturat portretul și misiunea mai multor preoți români implicați în aceste evenimente.

La finalul evenimentului cultural, a rostit câteva gânduri domnul Octavian Gabor, profesor de filozofie la Methodist College, Peoria, Illinois. Tema prezentării a fost *Naționalismul între sisteme solare și constelații*. De asemenea, la eveniment a participat domnul Cosmin Dumitrescu, Consul General al României la Los Angeles, care și-a exprimat bucuria de a fi prezent și câteva gânduri despre Marea Unire.

În numele Înaltpreasfinţitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, prezent la Congresul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii de la Chicago în iulie 2018, Înaltpreasfinţitul Părinte Mitropolit Nicolae a oferit doamnei Ioana Groza, principalul organizator al Simpozionului, ordinul *Donum Sacrum Unitatis* și crucea pentru mireni, instituite cu prilejul Centenarului.

Sursa: basilica.ro

Creştini, ştiaţi că... ?

Noul an bisericesc începe în data de 1 septembrie?

Anul Nou Bisericesc, spre deosebire de Anul Nou civil, începe la 1 septembrie. Data aceasta pentru începutul anului bisericesc a fost împrumutată de la evrei, care sărbătoreau atunci anul civil, potrivit Sinaxarului din Mineiul zilei de 1 septembrie. Aceştia începeau calendarul cu luna Tişri, adică cu septembrie. Prima zi din luna septembrie era pentru ei zi de odihnă, în care aduceau Domnului ardere de tot.

Potrivit tradiţiei iudaice, acum se socoteşte că a început Dumnezeu lucrarea de creare a lumii, apoi, la această dată, Mântuitorul Iisus Hristos a intrat în sinagogă, unde a citit textul proorociei lui Isaia, capitolul 61, 1-2, pecetluind începutul activităţii Sale de propovăduire a Evangheliei. O ultimă semnificaţie legată de acest termen derivă din faptul că de la 1 septembrie, romanii calculau anii indictionului. Indictionul (de la latinescul *indictio*) este o perioadă de 15 ani, a cărei prim an se numeşte şi indictionul întâi şi aşa mai departe, până la al 15-lea, după ordinea lor.

Din punct de vedere social, anul poate avea şi alte repere. Sunt cele două sărbători, cea de primăvară, a Sfântului Mucenic Gheorghe, şi cea din toamnă, a Sfântului Mucenic Dimitrie. Aceste praznice, care se suprapun peste anotimpurile în care încep şi se încheie muncile agricole, au în vedere activitatea umană legată de cultivarea pământului. Sfinţii Părinţi au rânduit ca în perioada toamnei să se citească pericopele evanghelice cu bogatul nemilostiv, cu bogatul căruia i-a rodit ţarina, cu tânărul bogat, pentru a căuta să sensibilizeze pe cei avuţi, fiindcă se apropie iarna, şi pentru cei săraci situaţia nu este una uşoară.

În cultul Bisericii Ortodoxe există o diferenţiere între anul bisericesc şi anul liturgic. Dacă anul bisericesc începe pe data de 1 septembrie, anul liturgic îşi află începutul în ziua de Paşti. De la această dată se numără Evangheliile şi Duminicile anului bisericesc. Începutul Anului Nou bisericesc a fost instituit de Sfinţii Părinţi la Sinodul I de la Niceea. Ei au stabilit să se sărbătorească data de 1 septembrie ca un început al mântuirii creştinilor, în amintirea intrării lui Hristos în mijlocul adunării evreilor, vestind tuturor anul bineplăcut Domnului. Tot în ziua de 1 septembrie, Biserica a rânduit să fie pomenit Sfântul Cuvios Dionisie Exiguul din Dobrogea, care a alcătuit cronologia creştină, numărând pentru întâia oară anii începând de la Hristos.

Sursa: ziarullumina.ro

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei

August 2018

Miercuri, 1 august ❖ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a participat la slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului, rostind o meditație duhovnicească.

Joi, 2 august ❖ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a participat la slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului, rostind un cuvânt de învățătură.

Sâmbătă, 4 august ❖ La Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” de la Râmeț, protopopiatul Aiud, a participat la evenimentul aniversar ocazionat de împlinirea a 30 de ani de la salvarea vechii biserici a acestui așezământ monahal (prin ridicarea acesteia cu 2,8 metri) și a oficiat slujba Parastasului pentru membrii echipei implicați în aceste lucrări, trecuți la Domnul.

Duminică, 5 august ❖ A săvârșit slujba de târnosire a bisericii din filia Făget, parohia Crăciunelul de Sus, protopopiatul Blaj. La sfârșitul slujbei, părintele paroh Daniel Cirebea a fost hirotesit *sachelar*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 6 august ❖ A liturghisit la Mănăstirea „Schimbarea la Față a Domnului” de la Poșaga, protopopiatul Câmpeni, care în această zi și-a sărbătorit hramul.

Miercuri, 8 august ❖ La Casa de Cultură a Studenților din Alba Iulia, a participat la ședința festivă a celui de-al 41-lea Congres al Asociației Generale a Învățătorilor din România, adresând celor prezenți un vibrant cuvânt prin care a elogiat misiunea nobilă a dascălilor.

Joi, 9 august ❖ În biserica „Sfânta Treime” din municipiul Alba Iulia, a oficiat slujba Paraclisului Maicii Domnului, urmată de slujba Parastasului pentru marele Voievod Mihai Viteazul, artizanul Unirii Țărilor Române din anul 1600, de la moartea căruia s-au împlinit 417 ani.

Vineri, 10 august ❖ La Mănăstirea „Buna Vestire” de la Pătrângeni, protopopiatul Alba Iulia, a fost prezent în mijlocul artiștilor și al invitaților participanți la Școala Națională de Vară, organizată anual în cadrul parteneriatului dintre Centrul de Creație și Cercetare Continuă „Sfântul Evanghelist Luca” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Mănăstirea Pătrângeni. Tabăra din anul acesta s-a desfășurat sub genericul „România, grădina Maicii Domnului”.

Duminică, 12 august ❖ A oficiat slujba de resfințire a bisericii din filia Vălenii de Mureș, parohia Aluniș, protopopiatul Reghin. La sfârșitul slujbei, părintele paroh Eugen Doroftei a fost hirotesit *sachelar*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 13 august ❖ În biserica „Înălțarea Domnului” din municipiul Reghin, a asistat la slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului, rostind un cuvânt de învățătură.

Miercuri, 15 august ❖ De hram, a liturghisit la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Sânmărtinul de Câmpie, protopopiatul Târgu-Mureș.

Joi, 16 august ❖ A săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfântul Ierarh Nicolae” de la Lăpușna, protopopiatul Reghin, care în această zi și-a sărbătorit cel de-al doilea hram – Sfinții Martiri Brâncoveni.

Duminică, 19 august ❖ A celebrat Dumnezeiasca Liturghie în parohia Băești, județul Maramureș. În continuare, la Casa memorială *George Pop de Băești*, a oficiat slujba Parastasului pentru marele bărbat al Unirii și a rostit o alocuțiune impresionantă, prin care a evocat personalitatea marcantă a „bătrânului nației”.

Luni, 20 august ❖ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a oficiat Taina Cununiei pentru tinerii Emanuel și Andreea Hărăstășan.

Miercuri, 22 august ❖ La Centrul eparhial, a primit și găzduit pe Excelența Sa, domnul prof. univ. dr. Emil Constantinescu, fostul președinte al României (1996-2000).

Joi, 23 august ❖ La Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, a participat la Congresul Asociației Foștilor Deținuți Politici din România, Ediția a XXV-a, adresând celor prezenți un cuvânt despre valoarea sublimă a jertfei înaintașilor noștri. În continuare, la biserica „Pogorârea Sfântului Duh” din municipiul Alba Iulia, împreună cu Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Episcop-vicar patriarhal, a oficiat slujba de reînhumare a osemintelor a 10 luptători anticomuniști, căzuți în confruntări directe cu trupele de securitate.

Vineri, 24 august ❖ În biserica „Pogorârea Duhului Sfânt” – *Platoul Romanilor* din municipiul Alba Iulia, a săvârșit Sfânta Liturghie, în cadrul căreia l-a hirotonit diacon pe tânărul Alin Toma.

Duminică, 26 august ❖ A oficiat slujba de binecuvântare a bisericii și Sfânta Liturghie în parohia „Sfânta Cuvioasă Parascheva” din municipiul Alba Iulia. La momentul potrivit, pe diaconul Alin Toma l-a hirotonit preot pe seama parohiei Grindeni, protopopiatul Luduș. La sfârșitul slujbei, părintelui paroh Florin Croitoru și părintelui Gheorghe Benchea le-a acordat *Diplomă de vrednicie*, iar binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Luni, 27 august ❖ În Sala „Sfântul Ierotei” din incinta Centrului eparhial, a prezidat examenul de capacitate preoțească, sesiunea august 2018. De asemenea, în Catedrala *Reîntregirii*, a oficiat slujba Parastasului pentru absolvenții Promoției 1968 a Școlii de Ofițeri a Ministerului Afacerilor Interne, trecuți la Domnul.

Marți, 28 august ❖ În parohia „Sfânta Treime” din municipiul Reghin, a oficiat slujba înmormântării pentru binecredincioasa Claudia Pescar. În continuare, a vizitat șantierul bisericii cu hramurile „Sfinții Martiri Brâncoveni”, „Sfântul Ștefan cel Mare” și „Sfinții Martiri Transilvăneni”, ce a fost edificată în această parohie.

Miercuri, 29 august ❖ De hram, a celebrat Dumnezeiasca Liturghie la Mănăstirea „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” de la Socolul de Câmpie, protopopiatul Reghin.

A consemnat
Eugen Bărăian
Secretar eparhial

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a liturghisit la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș

În data de 8 septembrie, Arhipăstorul Alba Iuliei a oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș, care în această zi și-a sărbătorit hramul. Obștea monahală de aici este condusă de către maica stareță stavrofora Cristina Chichernea.

Între anii 1991-2008 a viețuit în această oază monahală marele duhovnic al României, părintele Ioan Iovan. Fiu duhovnicesc al părintelui Arsenie Boca, acesta a mărturisit cu curaj credința ortodoxă în perioada comunistă, pentru aceasta fiind întemnițat în închisorile de la Galați, Văcărești, Jilava, Gherla și Aiud.

Miile de pelerini adunați la această mare sărbătoare s-au bucurat de întâlnirea cu Ierarhul lor și, de asemenea, de întâlnirea pe firul dorului cu duhul părintelui Ioan. La sfârșitul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa i-a binecuvântat pe toți creștinii prezenți, adresându-le cuvinte cu har, folositoare în lupta vieții pământești.

Arhid. Rafael Orzeiu

Arhipăstorul Alba Iuliei a târnosit biserica din filia Cioara, parohia Baia de Arieș, protopopiatul Câmpeni

În Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci, 16 septembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a sfințit biserica având hramul „Sfântul Ierarh Nicolae” din filia Cioara, parohia Baia de Arieș, protopopiatul Câmpeni.

Numele satului Cioara provine de la cea mai înaltă culme din zonă, numită „Colțul Cioranului”, cu înălțimea de 1400 m. Biserica a fost construită în perioada 1988-2004 din cărămidă, având lungimea de 21 m. Proiectul arhitectonic a fost realizat de către meșterul Iosif Szabo.

Comunitatea vrednică de aici, păstorită de către preoții Radu Culda, protopop al Protopopiatului Câmpeni, și Ștefan Cordea, s-a evidențiat prin portul popular specific Țării Moților. La finalul slujbei, binefăcătorii sfântului locaș de închinare au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Arhid. Rafael Orzeiu

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a oficiat Dumnezeiasca Liturghie în parohia Sărmașu, protopopiatul Luduș (județul Mureș)

În ziua de 23 septembrie, Duminica a 18-a după Rusalii, Întâistătătorul Eparhiei de Alba Iulia a săvârșit Sfânta Liturghie în parohia Sărmașu, protopopiatul Luduș. În continuare, Arhipăstorul nostru a sfințit cele 24 de busturi ridicate în curtea Centrului de tineret Sărmașu. Prin acest proiect, intitulat *Arc peste timp 1918-2018*, se evidențiază cele mai importante personalități care au contribuit la realizarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

În cuvântul de învățătură rostit, Înaltpreasfinția Sa a spus: „Din sânul poporului român s-au ridicat bărbați luminați, patrioți înflăcărați și eroi bravi care, cu truda lor sau cu sângele lor, au pus temelia României Mari. Recunoștința noastră pentru vrednicii înaintași se exprimă astăzi, aici la Sărmașu, prin binecuvântarea a 24 de busturi ale elitelor autohtone. Privindu-le, suntem conștienți că avem datoria sacră de a servi Patria străbună cu hărnicie și spirit de sacrificiu”.

Arhid. Rafael Orzeiu

REDACŢIA „CREDINŢA STRĂBUNĂ”

Preşedinte: **Înaltpreasfinţitul Părinte IRINEU**, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor şef: Pr. Oliviu **Botoi**;
Redactori: Pr. Nicolae **Aloman**; Andrei **Motora**;
Colaboratori: Pr. Petrişor **Muntean**, Arhid. Rafael **Orzeiu**, Pr. Iosif **Zoica**;

ISSN 1222-2313
Abonamentele se fac la orice Oficiu Poştal din ţară sau direct prin mandat poştal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2018 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxele poștale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman